

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Кафедра державного управління
та місцевого самоврядування

СТРАТЕГІЯ І ТАКТИКА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

збірник наукових праць
Випуск 1
(2014 р.)

Рівне – 2014

Зміст випуску

<i>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДО-ЛОГІЧНІ АСПЕКТИ</i>	Кальниш Ю. Г. Особливості кадрового забезпечення сучасних політичних процесів в Україні.....	7
<i>ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Балабаєва З. В. Особенности государственного управления в эпоху социальных сетей	13
	Скрипчук П. М., Строченко Н. І. Адаптація законодавчо-нормативних документів України до ЄС.....	17
	Цимбалюк В. І. Роль правової інформатики в уніфікації управлінських документів.....	21
	Акімова Л. М. Становлення державного фінансового контролю в Україні.....	24
	Бова Т. В., Вострікова Н. В. Аналіз засад басейнового принципу як механізму державного управління водними ресурсами.....	30
	Бутник Е. А. Особенности формирования государственно-частного партнерства в Украине.....	34
	Іванюта П. В. Особенности державного регулювання економіки за допомогою програмно-цільового управління.....	40
	Романенко Є. О. Формування позитивного іміджу української держави як стратегічний напрям державної комунікативної політики.....	46
	Бондарчук Н. В., Пугач А. М. Механізми державної підтримки сільського розвитку.....	54
	Гаман С. М. Глобалізація інвестиційних процесів як унікальна можливість сталого розвитку країни.....	60
<i>ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ</i>	Алейнікова О. В., Маланчук Л. О. Державне управління сферою надрокористування.....	64
<i>ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Щесюк С. В. Взаємодія місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у розвитку туристичної індустрії Рівненщини.....	67
	Павлов В. І., Пивоварчук Л. В. Процеси адаптації вітчизняної соціальної політики до європейських вимог.....	71
	Крачунов Х., Кинджакова Е. Проблеми и възможности за управление на устойчиво развитие на селските и граничните територии в Североизточен район на планиране чрез система за мониторинг.....	74
	Міщук І. В., Пасічний В. Б. Актуальні проблеми сфери муніципальних послуг, що надаються органами місцевого самоврядування в Україні та шляхи їх вирішення.	79
	Okorskiy V. P., Sribna E. Problems and Prospects of Improving the Quality of Management Training.....	84

	Ковшун Н. Э.	
	Проблеми забезпечення устійного водопользования в Україні.....	88
	Олійченко І. М., Дітковська М. Ю.	
	Удосконалення системи електронних послуг в органах державної влади.....	92
	Міщук Г. Ю.	
	Розвиток корпоративних соціальних інвестицій: нові можливості державного регулювання трудових відносин.....	98
	Самолук Н. М.	
	Грейдинг як інструмент ефективного управління персоналом.....	103
	Савонік Н. І., Пшеюк О. О.	
	Легалізація територіальної громади – перший етап розширення її повноважень.....	108
	Антонова С. Є.	
	Реалізація державної молодіжної житлової політики на місцевому рівні.....	111
	Коваленко М. М.	
	Богословська спадщина та державне управління: закономірність синтезу.....	116
	Гаман М. В.	
	Стратегія та напрями забезпечення фінансово-економічної безпеки держави в контексті регуляторної реформи.....	122
	Лопушинський І. П.	
	Люстрація як спосіб очищення влади: українські реалії та перспективи	128
	Сазонець І. Л.	
	Трансформація системи державного регулювання міграційних процесів та заходів протидії торгівлі людьми.....	131
<i>ЗАРУБІЖ- НИЙ ДОСВІД ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ</i>	Акімов О. О., Рибак І. П.	
	Кадрове забезпечення державного управління: досвід зарубіжних країн.....	137
	Корбутяк В. І.	
	Проблеми впровадження електронного документообігу в Україні та їх вирішення на прикладі Естонії.....	145
	Śmiel Sylwia	
	Polityka prawna Unii Europejskiej wobec dziecięcej turystyki seksualnej....	150
	Малиновська О. А.	
	Шляхи вирішення проблеми внутрішніх переміщених осіб: деякі уроки із зарубіжного досвіду.....	154
	Yakymchuk A.	
	The International Experience of Management of the Preservation of biodiversity: Innovative Approach.....	163
	Вимоги до оформлення статей.....	169

Contents of this issue

<i>THE THEORETICAL AND METHO- DOLOGICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Kal'nysh Y.	The Features Staffing Contemporary Political Processes in Ukraine	7	
	Balabaeva Z.	The Features of Public Administration in the Era of Social Networks.....	13	
	Skrypchuk P., Strochenko N.	Adaptation of Legislative and Regulatory Documents of Ukraine to the EU...	17	
	Tsymbaliuk V.	The Role of Legal Informatics in the Unification of Administrative Documents.....	21	
	Akimova L.	The Formation of the State Financial Control in Ukraine.....	24	
	Bova T., Vostrikova N.	The Analysis of Basein Principle as a Mechanism of state Water Resources Management.....	30	
	Butnyk E.	The Features State-Formation Private Partership in Ukraine.....	34	
	Ivaniuta P.	The Features of State Regulation of Economy by Means of Program-Target Management.....	40	
	Romanenko E.	The Creating a Positive Image Ukrainian State as a Strategic Direction of State Communication.....	46	
	Bondarchuk N., Pugach A.	The State Support Rural Development.....	54	
	Gaman S.	Globalization Investment Process as a Unique Opportunity for Sustainable Development.....	60	
	<i>THE PRACTICAL ASPECTS OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Aleinikova O., Malanchuk L.	The Public Administration of Subsoil Use.....	64
		Schesyuk S.	Cooperation of Local Executive Authorities and Local Authorities in the Development of Rivne Region Tourism Industry.....	67
		Pavlov V., Pivovarchuk L.	The Process of Adapting Domestic Social Policy to European requirements.....	71
		Krachunov H., Kindzhakova E.	Problems and Opportunities for Susnainable Management of Rural and Border Areas in North-East Planning Region.....	74
Mishchuk I., Pasichnyuk V.		The Actual Problem Areas of Municipal Services Provided Local Government in Ukraine and Solutions.....	79	
Okorskiy V. P., Sribna E.		Problems and Prospects of Improving the Quality of Management Training...	84	
Kovshun N.		The Problems of Sustainable Water Use in Ukraine.....	88	
Oliychenko I., Ditkovska M.			92	

	The Improvement electronic services in public authorities.....	
	Mishchuk G.	
	The Development of Corporate Social Investment: New Opportunities Public regulation of labor relations.....	98
	Samoliuk N.	
	Grading as a Tool for Effective Management of Resources.....	103
	Savonik N., Psheyuk O.	
	The Legalization territorial community – the First Phase Expansion of its Powers.....	108
	Antonova S.	
	The Implementation of State Youth Housing Policy at Local Level.....	111
	Kovalenko M.	
	The Theological Heritage and Governance: Synthesis pattern.....	116
	Gaman N.	
	Strategy and Areas of Providing Financial and Economic Security in the Context of the State Regulatory Reform.....	122
	Lopushynskyy I.	
	The Lustration as a Method of Cleaning Power: Ukrainian Realities and Prospects.....	128
	Sazonets I.	
	Transformation of Public Administration System of Migration Processes Regulation and Countermeasures Stores People.....	132
<i>THE FOREIGN GOVERNMENT EXPERIENCE OF PUBLIC ADMINISTRATION</i>	Akimov O., Rybak I.	
	The Staffing of Public Administration: Foreign Experience.....	137
	Korbutiak V.	
	The Problems of Ukraine Electronic Documents and Solutions on Example of Estonia.....	145
	Chmel' S.	
	Legal Policy on Child Sex Tourism in the European Union.....	150
	Malynows'ka O.	
	Solutions to the Problem of Internally Displaced Persons: Some Lessons From the World Experience.....	154
	Yakymchuk A.	
	The International Experience of Management of the Preservation of Biodiversity: Innovative Approach.....	163
	Requirements for Authors	169

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

партнерства в житлово-комунальному господарстві регіонів: проблеми та перспективи / Т. М. Качала // Формування ринкової економіки [Електронний ресурс] : наук. зб. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана" ; відп. ред. О. О. Беляєв. – 2010. – Вип. – 23. – С. 217–223.

References:

1. Miheev V.A. "Public-private partnership in the implementation of priority national projects", available at: <http://www.c-society.ru/wind.php?>
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On public-private partnership", available at: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Klinova M. (2008), "Globalization and infrastructure: new

trends in the relationship between the state and business", *Voprosy ekonomiki*, vol. 8, pp. 78-90.

4. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010), The Law of Ukraine "On peculiarities of lease or concession of centralized water heating and sanitation that are municipally owned" *Vidomosti Verhovnoi Radi Ukraini*, vol. 11, pp. 71

5. Mushhins'ka N.Ju. (2010) "Public-private partnerships as a tool for sustainable regional development", *Kommunal'noe hozjajstvo gorodov*, vol. 90, pp. 162-166.

6. Kachala T. M. (2010) "The development of public-private partnership in housing and communal services of the Regions: Problems and Prospects", *Formuvannja rinkovoї ekonomiki*, vol. 23, pp. 217-223.

Стаття надійшла до редакції 30.06.2014 р.

УДК 338.242.4 (075.8) : 631.15 (477)

Іванюта П. В.,
д.держ.упр., доцент,
професор кафедри фінансів Вінницького кооперативного інституту, м. Вінниця

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ЗА ДОПОМОГОЮ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО УПРАВЛІННЯ

Ivaniuta P.,
Doctor of Public Administration, Associate Professor,
Department of Finance Cooperative Institute Vinnitsa, Vinnitsa

THE FEATURES OF STATE REGULATION OF ECONOMY BY MEANS OF PROGRAM-TARGET MANAGEMENT

В статті розкрита сутність програмно-цільового управління і поняття терміну «програма», надана його характеристика, описаний порядок здійснення програмно-цільового управління в процесі державного регулювання економіки.

В статье раскрыта сущность программно-целевого управления и понятие термина «программа», изложена его характеристика, расписанный порядок осуществления программно-целевого управления в процессе государственного регулирования экономики.

In this thesis by come out essence of program-aim management and understand word "program", giving characteristic him, to writing order of activities program-aim management in the process state regulation of economy.

Ключові слова: державне регулювання економіки, програмно-цільове управління, програма, цільові комплексні програми, державна цільова програма, якість.

Ключевые слова: государственное регулирование экономики, программно-целевое управление, программа, целевые комплексные программы, государственная целевая программа, качество.

Key words: state regulation of economy, program-aim management, program, aim complex program, state aim program, quality.

Постановка проблеми

Держава – це багатфункціональний інститут суспільного життя. Водночас, вона є суб'єктом економіки. Будь-яку діяльність держави, що

безпосередньо або опосередковано пов'язана з господарською сферою, характеризує її економічну сторону. Становлення і зміцнення держави як суспільного інституту супроводжувалось розвитком численних її функцій, у тому числі й економічних.

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

Державне регулювання економіки здійснюється через функції управління в стратегічному плануванні, програмуванні, організації управління національною економікою; мотивації діяльності органів державної влади; контролі і регулювання економічного розвитку. Критерієм ефективності використання принципів державного управління є перш за все досягнення його системності. Державне регулювання економіки як механізм державного управління компенсує вади ринкового саморегулювання і гостротою соціально-економічних проблем у країні в певний період. Тут, на нашу думку, необхідно приділити увагу програмно-цільовому управлінню як важливій частині державного регулювання економіки, та процесу його здійснення у галузях та сферах діяльності у державі, що є недостатньо вивченим, а також існують розбіжності у цьому питанні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідження напрямів здійснення програмно-цільового управління в процесі державного регулювання економіки проводили такі вчені, як Н.М. Гаркуша, В.М. Гриньова, М.М. Новікова. Але недостатньо досліджені шляхи та послідовність програмно-цільового управління, зокрема те, що спрямовано на підвищення якості системи державного управління.

Мета статті

Обґрунтувати та висвітлити порядок здійснення програмно-цільового управління в процесі державного регулювання економіки.

Виклад основного матеріалу

Програмно-цільове управління (ПЦУ) – спосіб розробки та реалізації управлінських рішень, які знаходять втілення в комплексі взаємозв'язаних заходів, включаючи обґрунтування вихідної потреби у вирішенні, як правило, комплексної проблеми, загальних цілей та підцілей, робіт та ресурсів, об'єднаних у цільову комплексну програму, необхідних і достатніх для розв'язання комплексної проблеми.

Переваги, які продемонструвало застосування ПЦУ в усьому світі, базуються на чіткому підпорядкуванню теоретико-методологічних засад та організаційно економічних інструментів цього методу визначеним довгостроковим цілям. Найбільш важливішою функцією програмно-цільового управління є програмно – цільове планування.

Програмно – цільове планування – це один з видів планування, в основі якого лежить орієнтація діяльності на досягнення поставлених цілей. По суті, будь-який метод планування спрямований на досягнення яких-небудь конкретних цілей. Але в даному випадку в основі самого процесу планування лежить визначення і

постановка цілей, в подальшому якого підбираються шляхи їх досягнення.

Тобто програмно-цільове планування побудована за логічною схемою: «цілі – шляхи – способи – засоби». Спочатку визначаються цілі, які повинні бути досягнуті, потім намічаються шляхи їх реалізації, і після цього в подальшому – більш деталізовані способи і засоби. Тобто програмно – цільовий метод планування дозволяє не тільки спостерігати ситуацію, але й впливати на її наслідки, що вигідно відрізняє його від більшості інших методів програмно-цільового управління.

Ключовим поняттям програмно-цільового планування є програма. Програма – це комплекс заходів щодо реалізації стратегій.

Більш конкретними плановими документами є комплексні цільові програми. Цільова комплексна програма – це документ, у якому відображаються мета і комплекс виробничих, науково-дослідних, організаційно-господарських, соціальних та інших завдань і заходів, спрямованих на вирішення найбільш ефективним шляхом економічних проблем орієнтовуючись на ресурси, виконавці і терміни їх здійснення [1, с. 56].

Цільові комплексні програми (ЦКП), що розробляються державою, можуть бути реалізовані на різних рівнях. Ці рівні такі:

- народногосподарські (загальнодержавні), спрямовані на вирішення проблем, які впливають на всю національну економіку;
- міжгалузеві, що охоплюють групу однорідних, технологічно пов'язаних між собою галузей;
- загальногалузеві, реалізація яких має принципове значення для технічного розвитку тієї чи іншої галузі народного господарства;
- підгалузеві – цілі і ресурси яких обмежуються рамками окремих галузей, підгалузей.

У світовій практиці менеджменту та маркетингу програмно-цільове планування застосовується з початку 60-х років і за цей час встигло зарекомендувати себе як самий надійний метод планування. Програмно-цільовий метод є одним з найбільш поширених та ефективних методів державного регулювання економіки, що застосовується в більшості розвинених країн. Цей метод передбачає розробку плану виходячи з цілей розвитку як економіки так і управління якістю – з метою забезпечення досконалості процесу діяльності, при подальшому пошуку і визначенні ефективних шляхів та засобів їх досягнення із врахуванням ресурсного забезпечення [5].

А процес управління якістю в державному управлінні відноситься до народногосподарського (загальнодержавного) рівня, тому що він задіяний у всіх галузях як економіки, так і існуючих сфер діяльності

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

держави. Для цього цільова комплексна програма з використанням програмно-цільового методу розробляється у такій послідовності:

1. Складається та визначається перелік таких проблем, як невідповідність наданню державних послуг задоволенню населення і громадських організацій, несистематична перевірка якості продукції та надання послуг, що частіше призводить до їх невідповідності національним і міжнародним стандартам, недостовірна інформація щодо розкриття стану продукції та послуг. Згідно із зазначених проблем визначаються цілі програми, ліміти ресурсів, уточнюються повноваження і функції державних установ та місцевого самоврядування, а також інша необхідна інформація.

2. Видається завдання на розробку програми для вирішення певної проблеми, де ньому відображаються цілі програми, ліміти ресурсів, уточнюються повноваження і функції державних установ та органів місцевого самоврядування, а також інша необхідна інформація. Також на цьому етапі конкретизуються параметри, критерії, показники, методи, що характеризують цілі програми або мають взаємоув'язку з ними, визначаються завдання її реалізації за окремими періодами.

Генеральна мета розбивається на підцілі.

□ формування складу завдань і комплексу заходів для реалізації програми – згідно побудованої ієрархії цілей та обґрунтовуються й розробляються із цих завдань послідовні етапи їх виконання.

□ застосування методів виконання завдань, зокрема економіко-математичних та статистичних, розрахунок основних показників, визначення якісних параметрів. На цьому етапі проводиться розрахунок ефективності реалізації програми.

3. Заключний етап – формування програмних документів, різних форм звітності, узгодження і, при завершеності – затвердження програми.

Будь-яка діяльність та її результати повинні розглядатися з огляду на забезпечення якості державних послуг, де потрібні відповідні професійні стандарти, а також зацікавленість відповідальних осіб.

Єдиними індикаторами високої якості у державному управлінні можна вважати відсутність невідповідностей стандартам діяльності та скарг з боку споживачів державних послуг.

Поліпшення та удосконалення в процесі управління якості системи державного управління, а також прозорості, відкритості діяльності органів виконавчої влади та місцевого самоврядування досягаються за рахунок таких умов [3, с. 49 – 51]:

□ організація та проведення прес-конференцій, прямих ефірів, брифінгів, засідань «круглих столів» за участю керівників органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

□ укладання угод з редакціями засобів масової інформації на висвітлення діяльності обласної державної адміністрації та обласної Ради;

□ проведення роботи із вдосконалення форм інформаційно-просвітницької роботи з метою поліпшення поінформованості населення, особливо у сільській місцевості;

□ впровадження галузевої інформаційної системи, побудованої на сучасних веб-технологіях та електронному документообігу, з надання інформаційних послуг населенню;

□ запровадження системи управління якістю в органах виконавчої влади та місцевого самоврядування на засадах стандарту ДСТУ ISO 9001 – 2009;

□ висвітлення в засобах масової інформації та веб-порталі облдержадміністрації інформації щодо діяльності регіонального Комітету з економічних реформ [4];

□ надання з обласного бюджету фінансової підтримки управлінню спільної комунальної власності територіальних громад для покриття витрат на утримання адмінприміщень згідно кошторису затвердженого головами обласної Ради та облдержадміністрації. Головним розпорядником коштів по відшкодуванню даних витрат визначити Головне управління економіки облдержадміністрації;

□ з метою забезпечення стабільного та безперебійного надання обласними комунальними підприємствами суспільно-значимих послуг громадянам та бюджетним установам області, встановити (затвердити) ціни (тарифи) на роботи (послуги) обласних комунальних підприємств (установ), у тому числі розміру, нижчому за економічно обґрунтовані витрати на їх виробництво (надання), з подальшим відшкодуванням такому комунальному підприємству (установі) різниці між встановленим (затвердженим) розміром ціни (тарифу) та розміром економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) зазначених робіт (послуг) за рахунок коштів обласного бюджету.

Одним з інструментів державного регулювання економіки є державні цільові програми. Державна цільова програма – це документ, який містить комплекс взаємопов'язаних заходів і завдань, спрямованих на розв'язання найважливіших проблем розвитку держави, окремих галузей економіки або адміністративно-територіальних одиниць [2, с. 95 – 97].

Розробка державної цільової програми здійснюється за умов:

□ існування проблеми, розв'язати яку неможливо засобами територіального чи галузевого управління і потрібна державна підтримка;

□ відповідності мети програми пріоритетним напрямкам державної політики;

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

наявності реальної можливості ресурсного забезпечення виконання програми.

Заходи, завдання та показники державних цільових програм включаються до відповідних розділів державної програми економічного і соціального розвитку України на відповідний рік; враховуються під час складення проекту Державного бюджету України на відповідний рік. Перелік державних цільових програм, які плануються виконати у відповідному році з визначенням коштів Державного бюджету України, подається на розгляд Верховній Раді України у складі проекту Державної програми економічного і соціального розвитку України та разом із проектом Закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Паспорт державної цільової програми

1. Назва програми: _____

До паспорту програми додається перелік заходів і

2. Підстава для розроблення: _____

3. Державний замовник або координатор: _____

4. Державні замовники-співвиконавці: _____

5. Мета програми: _____

6. Початок: _____, закінчення: _____

7. Етапи виконання програми: _____

8. Загальні обсяги фінансування, у тому числі видатки державного бюджету: _____

9. Очікувані результати виконання: (стисло викладена загальна характеристика очікуваних результатів) _____

10. Контроль за виконанням: (орган, уповноважений здійснювати контроль за виконанням, строки проведення звітності) _____

завдань державної цільової програми (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік заходів і завдань державної цільової програми

Найменування заходу	Відповідальні органи влади	Строки виконання заходу	Орієнтовні обсяги фінансування програмних заходів за роками					
			Початковий рік	Рік закінчення програми	Усього
I етап								
II етап								

Таблиця 2

Орієнтовані обсяги та джерела фінансування державної цільової програми

Найменування заходу	Джерела фінансування	Строки фінансування заходу	Орієнтовні обсяги фінансування програмних заходів за роками та джерелами фінансування					
			початковий рік	рік закінчення програми	усього
I етап	державний бюджет; місцеві бюджети; інші джерела*							
...								
...								
...								
II етап	державний бюджет; місцеві бюджети; інші джерела*							

* Інші джерела можуть включати кошти позабюджетних фондів, гранти, власні кошти, залучені кредити, інші джерела, не заборонені чинним законодавством.

До паспорту програми додається перелік джерел фінансування державної цільової програми (табл. 2).

Державні цільові програми класифікуються за масштабами розробки та реалізації, своєю спрямова-

ністю та строками реалізації.

За масштабами розробки та реалізації державні цільові програми поділяються на:

- загальнодержавні програми, які охоплюють всю територію держави або значну кількість її регіонів;
- програми для розв'язання окремих проблем

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

розвитку економіки, окремих галузей економіки та адміністративно-територіальних одиниць.

За своєю спрямованістю державні цільові програми поділяються на такі види:

- економічні, метою яких є розв'язання комплексних галузевих і міжгалузевих проблем виробництва, підвищення його ефективності та якісних характеристик, забезпечення ресурсозбереження, створення нових виробництв;

- програми регіонального розвитку, що мають державне значення;

- наукові, метою яких є забезпечення виконання фундаментальних досліджень у галузі природничих, суспільних і технічних наук;

- науково-технічні, що розробляються для розв'язання найважливіших науково-технічних проблем, створення принципово нових технологій, засобів виробництва, матеріалів, іншої наукомісткої та конкурентоспроможної продукції;

- соціальні, що передбачають розв'язання проблем підвищення рівня та якості життя, проблем безробіття, посилення соціального захисту населення, поліпшення умов праці, розвиток охорони здоров'я та освіти;

- національно-культурні, спрямовані на розв'язання проблем національно-культурного розвитку, збереження національно-культурної спадщини, задоволення інтелектуальних та духовних потреб людини;

- екологічні, метою яких є здійснення загальнодержавних природоохоронних заходів, запобігання катастрофам екологічного характеру та ліквідація їх наслідків;

- оборонні, що розробляються з метою посилення обороноздатності держави;

- правоохоронні, спрямовані на забезпечення правоохоронної діяльності, боротьби із злочинністю та державної безпеки.

За строками реалізації державні цільові програми класифікуються:

- на довгострокові, термін реалізації яких від 10 до 20 років;

- середньострокові, термін реалізації яких від 1 до 10 років;

- короткострокові, термін реалізації яких до 1 року.

Основними етапами розроблення та виконання державної цільової програми є:

- 1) ініціювання розроблення державної цільової програми, розроблення та громадське обговорення концепції програми. Ініціювати розроблення державної цільової програми можуть: Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, Національний банк України, Національна академія наук України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські ради, Рада Міністрів

Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації);

- 2) схвалення концепції програми та прийняття рішення щодо розроблення проекту програми, визначення державного замовника та строків її розроблення. Концепція державної цільової програми розробляється з метою обґрунтування необхідності розроблення державної цільової програми та визначення оптимального варіанта розв'язання програмної проблеми. Проект концепції державної цільової програми повинен містити:

- визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована програма;

- аналіз причин виникнення проблеми та обґрунтування необхідності її розв'язання шляхом розроблення і виконання програми;

- визначення мети програми;

- визначення, порівняльний аналіз можливих варіантів розв'язання проблеми та обґрунтування оптимального варіанта;

- визначення на основі оптимального варіанта шляхів і засобів розв'язання проблеми, строків виконання програми;

- оцінку очікуваних результатів виконання програми, зокрема економічних, соціальних, екологічних, та визначення її ефективності;

- оцінку фінансових, матеріально-технічних, трудових ресурсів, необхідних для виконання програми.

- 3) розроблення проекту програми – визначення заходів і завдань, що пропонуються для включення до неї, а також обсягів і джерел фінансування. Проект державної цільової програми розробляється на основі схваленої концепції державним замовником або визначеним ним відповідно до законодавства розробником. Проект державної цільової програми повинен містити:

- паспорт програми - стислий виклад основних даних (назва, рішення про розроблення, відомості про державного замовника та відповідальних виконавців програми, строк виконання, обсяги та джерела фінансування);

- визначення мети програми;

- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, а також необхідності фінансування за рахунок коштів Державного бюджету України;

- перелік заходів і завдань з визначенням виконавців, строків виконання (в цілому і поетапно), обсягів та джерел фінансування (з розбивкою за роками);

- розрахунок очікуваних результатів (економічних, соціальних, екологічних тощо) виконання програми та її ефективності;

- розрахунок обсягів та визначення джерел фінансування програми, у тому числі за рахунок коштів

Теоретико-методологічні аспекти державного управління

Державного бюджету України (з розбивкою за роками).

Проект державної цільової програми підлягає обов'язковій державній експертизі, що здійснюється відповідно до закону;

4) державна експертиза проекту програми;

5) погодження та затвердження програми. Загальнодержавні програми економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля за поданням Кабінету Міністрів України затверджуються законом. Інші державні цільові програми за поданням державних замовників затверджуються Кабінетом Міністрів України;

6) проведення конкурсного відбору виконавців заходів і завдань програми. Відбір виконавців програми здійснюється на конкурсній основі. Заходи щодо реалізації основних завдань програми відбираються на основі кращих варіантів їх реалізації та виконання;

7) організація виконання заходів і завдань програми, здійснення контролю за їх виконанням. Державна цільова програма виконується шляхом здійснення її заходів і завдань органами державної влади, а також виконавцями, передбаченими цією програмою. Державний замовник самостійно здійснює заходи та завдання, передбачені державною цільовою програмою, або, за необхідності, укладає договір (контракт) у порядку, встановленому законодавством. Виконавцями державної цільової програми можуть бути підприємства, установи та організації незалежно від форм власності, що визначаються державним замовником для виконання заходів і завдань програми на конкурсних засадах.

8) підготовка та оцінка щорічних звітів про результати виконання програми, а в разі потреби – проміжних звітів. Виконання державної цільової програми припиняється після закінчення встановленого строку. Державний замовник складає заключний звіт про результати виконання програми та подає його до Кабінету Міністрів України разом з узагальненим висновком про кінцеві результати виконання програми не пізніше, ніж у тримісячний термін після закінчення встановленого строку виконання програми;

9) підготовка та опублікування в офіційних друкованих виданнях заключного звіту про результати виконання програми.

Висновки

Серед найвідоміших видів управління системами можна визначити: цільове, програмно-цільове, планове, комплексне, рівноважне, антикризове, стійкого розвитку, синергічне, за принципом зворотного зв'язку, ієрархічне, операційне, ситуаційне, оптимальне та

самоуправління. Перелічені види управління базуються на окремих складових системного підходу, її постійного удосконалення, на подальше удосконалення політики державних установ.

Література:

1. Гаркуша, Н. М. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / Н. М. Гаркуша, О. В. Цуканова, О. О. Горошанська. – 2-ге вид., стер. – К. : Знання, 2012. – 591 с.
2. Гриньова В.М. Державне регулювання економіки: Підручник / В.М. Гриньова, М.М. Новікова. – К.: Знання, 2008. – 398 с.
3. Програма економічного і соціального розвитку Вінницької області на 2013 рік. – Вінниця: Вінницька обласна рада, 2013. – 72 с.
4. Програма Президента України В.Ф. Януковича «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf
5. Програма разработки технических регламентов Республики Беларусь (на период до 2011 года) – Режим доступу: [http://www.gosstandart.gov.by/ti\(t/ Programm-work/docs/planOl.pdf](http://www.gosstandart.gov.by/ti(t/Programm-work/docs/planOl.pdf)
6. Програмно-цільове планування (Планування і прогнозування). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://reff.net.ua/47546-Programmno_celevoe_planirovanie.html.

References:

1. Harkusha, N. M. Modeli i metody pryynyattya rishen' v analizi ta audyti : navch. posib. / N. M. Harkusha, O. V. Tsukanova, O. O. Horoshans'ka. – 2-he vyd., ster. – K.: Znannya, 2012. – 591 s.
2. Hryn'ova V.M. Derzhavne rehulyuvannya ekonomiky: Pidruchnyk / V.M. Hryn'ova, M.M. Novikova. – K.: Znannya, 2008. – 398 s.
3. Prohrama ekonomichnoho i sotsial'noho rozvytku Vinnyts'koyi oblasti na 2013 rik. – Vinnytsya: Vinnyts'ska oblasna rada, 2013. – 72 s.
4. Prohrama Prezydenta Ukrayiny V.F. Yanukovycha «Zamozhne suspil'stvo, konkurentospromozhna ekonomika, efektyvna derzhava» [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://www.president.gov.ua/docs/Programa_reform_FINAL_1.pdf.
5. Prohramma razrabotky tekhnicheskikh rehlementov Respublyky Belarus' (na peryod do 2011 hoda) – Rezhym dostupu: [http://www.gosstandart.gov.by/ti\(t/Programm-work/docs/planOl.pdf](http://www.gosstandart.gov.by/ti(t/Programm-work/docs/planOl.pdf).
6. Prohramno-tsil'ove planuvannya (Planuvannya i prohnouzuvannya). [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: http://reff.net.ua/47546-Programmno_celevoe_planirovanie.html.

Стаття надійшла до редакції 25.06.2014 р.